

Tuần: 23

Tiết: 61

Bài 44: ẢNH HƯỞNG LẤN NHAU GIỮA CÁC SINH VẬT

I. Quan hệ cùng loài:

a. Quan hệ hỗ trợ:

- Các cá thể sống thành nhóm trong môi trường thuận lợi về thức ăn, chỗ ở, tỉ lệ đực - cái tương đương: chúng hỗ trợ nhau tìm thức ăn, chỗ ở, tự vệ, duy trì nòi giống tốt hơn.

b. Quan hệ cạnh tranh:

- Khi điều kiện sống bất lợi như thiếu thức ăn, nơi ở chật chội, con đực tranh giành nhau con cái... các cá thể trong nhóm cạnh tranh nhau gay gắt dẫn đến một số cá thể phải tách ra khỏi nhóm.

II. Quan hệ khác loài:

Quan hệ		Đặc điểm
Hỗ trợ	Cộng sinh	- Sự hợp tác cùng có lợi giữa các loài sinh vật. * Ví dụ: Tảo và nấm Vi khuẩn trong nốt sần ở rễ cây họ đậu Trùng roi trong ruột mối
	Hội sinh	- Sự hợp tác giữa hai loài sinh vật, trong đó một bên có lợi, còn bên kia không có lợi và cũng không có hại. * Ví dụ: Địa y bám trên cành cây Cá ép bám vào rùa biển Hải quỳ trên mai cua Sâu bọ trong tổ kiến, tổ mối
Đối địch	Cạnh tranh	- Các sinh vật khác loài tranh giành thức ăn, nơi ở và các điều kiện sống khác của môi trường. Các loài kìm hãm sự phát triển của nhau. * Ví dụ: Cỏ dại và lúa Dê và bò cùng ăn cỏ trên một cánh đồng

	Kí sinh, nửa kí sinh	- Sinh vật sống nhờ trên cơ thể sinh vật khác, lấy chất dinh dưỡng, máu từ sinh vật đó (vật chủ). * Ví dụ: Rận, ve sống trên da trâu, bò Giun sán kí sinh (động vật, người) Tầm gửi trên cây gỗ Dây tơ hồng và cây gỗ
	Sinh vật ăn sinh vật khác	- Động vật ăn thực vật, động vật ăn thịt con mồi, thực vật bắt sâu bọ. * Ví dụ: Hổ ăn thịt thỏ, ngựa ăn cỏ, cây nắp ấm bắt côn trùng...

❖ **LUYỆN TẬP – VẬN DỤNG:**

1). Các sinh vật cùng loài hỗ trợ hoặc cạnh tranh lẫn nhau trong những điều kiện nào?

2). Hãy sắp xếp các cặp ý tương ứng trong bảng sau:

Các mối quan hệ	Các ví dụ
1. Cộng sinh.	a). Cây nắp ấm bắt côn trùng.
2. Hội sinh.	b). Cỏ dại và lúa.
3. Cạnh tranh.	c). Cá ép bám vào rùa biển.
4. Kí sinh, nửa kí sinh.	d). Dây tơ hồng và cây xanh.
5. Sinh vật ăn sinh vật khác.	e). Trùng roi sống trong ruột muối.

3). Trong thực tiễn sản xuất, cần phải làm gì để tránh sự cạnh tranh giữa các cá thể sinh vật để không làm giảm năng suất vật nuôi, cây trồng?

- Trong trồng trọt: Trồng cây với mật độ thích hợp, kết hợp tỉa thưa cây, chăm sóc đầy đủ, tạo điều kiện cho cây trồng phát triển tốt.

- Trong chăn nuôi: Khi đàn quá đông và nhu cầu về nơi ăn, chỗ ở trở nên thiếu thốn, môi trường bị ô nhiễm ta cần tách đàn, cung cấp đầy đủ thức ăn cho chúng cùng với kết hợp vệ sinh môi trường sạch sẽ, tạo điều kiện cho vật nuôi phát triển tốt.